

Kun hiljaisuus oli palannut, jatkoi Antonius:

— Hänen omalla johdolla valmistetaan nuo uudet laitteet ja kiinnitetään ensi tilassa hänen valmistamiinsa lentokoneihin.

— Entäs lentokoneet? — kysyi taas joku jännittyneenä. Mistä saadaan niitä niin paljon? Ne uudet koneet ovat hallituksen hallussa ja entäs ohjaajat.....

Silloin kumahti nyrkkiniska, ja silmät kiiluen hypähti seisolleen eräs nuori mies; valkeat hampaat välähtivät, jäntevät kasvot ulkonevine poskipäineen muuttuivat tummanpunaisiksi raivosta, hänestä huokui rajuilman voima, kun hän läpitukenvasti sähköitti:

— Olkoot vaikka perkeleiden hailussa, mutta minun koneeni syökäy suoraan helvettiin — jos Antonius käskel!

— Ja minun!

— Ja minun!

(Jatk.)

SYNTI

(Kirj. Revolutio.)

Oli kostea syysilta. Kaduilla sataa tihuutteli vettä. Ihmisillä näytti olevan kiire. Jokainen koetti etsiä suojaa päänsä päälle. Keskellä sade-sumua paloivat sähkölamput, himmeällä valollaan. Koko kaupunki näytti surulliselta. Tuntui niin painostavalta.....

Laitakaupungilla alkoi yön elämä. Synkissä kellarikomeroissa syttyivät himmeät lamput. Räikeää äänistä hanurit ja kitisevät gramofonit alkoivat yölaulunsa. Ihmiset ruspesivat myöskin liikehtimään. Kalpeat, maalatut yön tyttäret astuivat päivällisistä liemypaikoistaan esille. Ihomaalia hyman parannettiin, tekohiuksia mallailtiin tai omia hiuksia käherrettiin..... Pian saapuivat miehetkin. Mikä viinalta löyhkähtäen, päisään hoippuen, mikä rallatellen satamalaulun renkusta mikä kiroten ja vanhoen..... Koh ta kauppoja hierottiin. Suoria sanoja sitä tehtäessä lausuttiin. Naureskeltiin, tingittiin hyväksyttiin tai hyljättiin. Sitten häivyttiin kellarikerroksiin, vuokrakasarmien hökkelihin tai vinnien sokkeloihin..... Punertavina paloivat syntisten majojen himmeät lamput. Öljy kärisi, yön tiimat kuuluivat..... Kaikkiällä sykähтели salaperäisyys..... Kaikkiällä kukoisti synti..... Se kukoisti viinan löyhkeessä, kirasanojen karkeudessa, aistillisuuden punaisessa kilossa, tautien hirveässä raivonnassa..... Kaikkiällä oli syntiä, kaikkiällä oli pahetta..... Mutta kukaan ei näyttänyt sitä muistavan. Ikäänkuin uhmalla syntiin syöstiin. Jokainen oli kuin raivossa. Ei muistettu järjen sanoja, ei muistettu muitakaan ohjauksia. Kaikki menivät kuin vimmatut..... Ne häipyivät kellarikerroksiin, takapihoille, pimeihin käytäviin, laitakaupungin yöhön..... Hanurit vain räkkkyivät ja vielut itkivät. Lasit helisivät ja ihmiset nauruun remahivat..... Synnin punainen kukka kukoisti.....

Hän hoippui kuin varjo eteenpäin. Kookas vartalo oli kumarassa, pää rinnalle painuksissa. Hän ei katsonut kulkiessaan eteensä ei sivullensa vaan kulki kuin unihoureissa. Musta leveälierinen hattu oli syvään päähän vedetty ja takin kaulus oli pystyssä..... Hän kulki eteenpäin. Syvät mieleet askartelivat aivoissa, sen kaikesta näki. Mutta silmissä loisti katkeruus, joka kuvastui niin selvään pimeydessäkin. Ja suupielissä olivat uрман piirteet.....

Katuvarressa, jota hän kulki, ei näkynyt montakaan ihmistä. Siellä täällä hiipien kulki tai seistä värjötti jokunen haamu, mutta nekin ikäänkuin peläten jotain häipyivät pimeyteen.....

Erään ränsistyneen kivitalon portilla seiso tumma naisen haamu. Pimeässä ei voinut erottaa tarkoin hänen kasvojansa, mutta vartalon piirteet kuvastuivat täyteläisinä..... Mutta kun kookas vaeltaja saapui hänen kohdallensa, lausui hän melkein viettelevällä äänellä:

— Hyvää iltaa, herra.

Äänen kuultuaan mies pysähtyi ja lausui tylästi:

— Ei olla herroja eikä narreja, tavallinen hamppari vaan..... Mutta tiedätkös, nainen mistä saa päänsä täyteen tänä öisenä hetkenä?

Nainen seiso vaieten, katsoen tuskavasti mitä on miehään kysyjä. Näillä tienoilla pelättiin poliisia ja tuollainen kookas olento saattoi olla sitä lajia miehään..... Mutta tultuaan vakuutetuksi, että vaaraa ei ollut tarjona, hän lausui:

— Voitte seurata minua, minä ehkä voin teitä auttaa.....

Tämä lausuttiin melkein hellällä äänellä, joka sai miehen säpsähtämään. Hän ei ollut tottunut samaan sellaisia vastauksia. Enimmäkseen tyyliä olivat sanat häntä kohtaan aina olleet tällaisilla yön retkillä.

— Jos niin on, seuraan sinua lausui mies.

Sitten he lähtivät. Suuren talon pimeällä pihalla he kuljivat. Pihamaalla ei ollut hiljaista. Sen perältä kuului ääniä, joiden tulkittomuus selitti niiden olevan juopuneiden kurkuista lähteneitä..... Mutta nainen ei kiinnittänyt niihin huomiota. Hän kulki vain edellä, miehen seurattessa hänen kintereillänsä..... He kuljivat talon pääkäytävään, josta lähti useita soukkia käytäviä talon eri osiin. Ja yhtä tällaista käytävää he lähtivät kulkemaan. He nousivat portaita yölospäin, haparoiden pimeässä. Vihdoin he tulivat perille ja nainen pysähtyi. Hän avasi oven ja he astuivat sisälle.

Nainen sytytti lampun. Sitten hän riisui päällyskauhtanansa ja lausui väsyneesti hymyillen:

— Olkaa hyvä ja asettukaa taloksi.....

Mies veti ohuen paltoonsa yltään ja hatun päästään, asetti ne oven pielessä olevaan naulakkoon ja katseli ympärilleen.

Huone oli pienikokoinen. Kalustus oli puutteellinen. Sohva, kaksi tuolia ja pöytä, siinä oli kalusto. Mutta kaikki oli siistää ja hyvin järjestettyä. Pöydällä oli lasinen maljakko jossa oli kukkaisia, punaisia tulpaaneja. Ne olivat asetetut maljakkoon erikoisella huolella ja aistilla.

Mies katseli tätä kaikkea erikoisella mieltymyksellä. Hän oli odottanut likaista hajanaisista täydellistä epäjärjestystä, mutta hän oli pettynyt täydellisesti.

Sitten hän loi katseensa naiseen joka seiso vaieten, katsellen pöydällä palavaa öljylamppua, jonka sydän sykähтели omittuisesti..... Se sykähтели kuin levoton ihmisyyden, ei tasaisesti, ei säännöllisesti, vaan aika-ajotain ja melkein tuskallisesti.

Nainen näytti unohtaneen vieransa, niin olivat ajatukset kaukana ympäristöstä. Hän oli noin kahdenkymmenenviiden korvissa. Hänen kasvonsa eivät olleet juuri kauniitakaan, mutta ne olivat avonaiset ja niistä saattoi lukea älykkäisyyttä. Hänen

huuksensa olivat aivan mustat ja silmänsä uuret, sametin ruskeat..... Ja niistä ajatteli mies: kauniit.....

Siinä he hetkisen seisoivat. Sitten nainen havahtui mietteistään. Hän loi katseensa mieheneen, joka seiso kookaana edessään.

Hän säpsähti. Mies oli perin omituisen näköinen. Hänen kasvonsa olivat silmänpistävän kalpeat, lihat..... Niistä saattoi lukea kärsimystä, jota silmätkin todistivat. Ja suupielissä oli katkeruuden kovat piirteet, jota korkeaa, kyhmyinen ajattelijajoutsassa määrin lievensi. Mutta kaikesta näki, että mies oli kärsinyt ja kovaa kokenut.

Hetken kuluttua huudahti nainen ikäänkuin anteeksipyyttäen:

— Kas, minä unohdin! Olkaa hyvä. Minä olen sellainen kaistapäälä, etten muista mitenkään ihmisiä kohdellaan.....

Mies istui tarjotulle tuolille. Nainen meni uunin luo, ryhtyen paneamaan tulta siihen. Syttöjä vuollessaan hän jutteli:

— On kolea ilma..... Täälläkin on kosteaa, kylmää. Panen sentähden tullen uuniin..... Se puhdistaa ilmaa..... Ja sitäpaitsi minä rakastan takkavalkeaa. Ei mikään ole niin lämpöistä, kodikasta kuin sen kirkas loimu.....

Sitten hän raappasi tulitikulla tullen, sytytti sytöt..... Sen tehtyään hän äkkiä kysyi:

— Pidätkö te takkavalkeasta?

Mies, joka oli istunut äänetönä, säpsähti tätä kysymystä.....

— Kyllä, kyllä pidän paljonkin pidän, sopersi hän.

Kohta räiskyi takkavalkea iloisesti. Huoneen hämärä kaikkosi pois. Tuli lämpöinen, puhdas tunnelma.

Nainen astui ovesta käytävään. Kohta hän kumminkin palasi, kantaen kädessään tummannäköistä pulloa ja kahta lasia, jotka hän asetti pöydälle, lausuen hymyillen:

— Tässä on mitä kaipasitte. Otakaa tämän siältää, se virkistää teitä joka olette kovin murheisen näköinen.....

Näin sanoen hän kaatoi lasit täyteen.

Mies tarttui lasiin ja lausui:

— Maljanne, tuntematon ystäväni..... Teidän maljanne..... En kysy teiltä kuka olette, mitä puuhaatte, miten elätte..... Näen vaan, että teillä on lämmin sydän. Ja se on suurinta ihmisessä.

Nainen tarttui lasiin. Sitten he ki-litivät..... Mutta he eivät tyytyneet yhteen maljaan, he joivat toisen ja kolmannen, jonka jälkeen nainen lausui:

— Minä en tahdo enempää!

Mutta synkännäköinen kookas mies jatkoi. Hän joi lasin toisensa jälkeen kunnes pullo oli tyhjä. Sitten hän jäi istumaan äänetönä, katsellen tulen räiskyntää takassa.....

Pitkän äänettömyyden jälkeen hän lausui:

— Minä olen synnin lapsi. Synti oli joka minulle elämän antoi ja synti on minua aina seurannut..... Olen aina sen polkuja tallannut. Sitä tietä on niin helppo kulkea. Ei tarvitse koskaan vaivalla tehdä mitä tekee. Se käy niin helposti kuin maljan tyhjennys. Mutta silloin kun malja on tyhjänä, on hetkenkin jälleen raskaat..... Niin on nykyin..... Minä näen tuon lasin pohjalla mustaa myrkyä, joka kiehuu..... Ja sen tuli polttaa olemustani. En tunne rauhaa, olen lepoa..... Sisimpääni kalvaa, polttaa..... Kun katselen tulen räiskyntää, niin sielläkin näen vertauksen o-

masta elämästäni. Tuli, kirkas tuli on synti, joka polttaa lieskallaan puun.....

Ne palavat hetki hetkeltä, kunnes jää jällelle hiillos..... Hetkisen hiillos vielä sitten hehkuu, kunnes sekin sammuu..... Tulee pimeä, tulee yö..... hirveä yö.....

Minuakin polttaa synnin tuli. Hetki hetkeltä se kalvaa olemustani. Mitä olen kohta hiipuva hiillos..... Viimeiset lieskat minussa läikähcelevät..... Sitten nekin sammuvat. Minulle tulee yö.....

Kookas mies tarttui lasiin suurella luisevalla kädellään. Hän puristi sitä epätoivon vimalla. Kuului rip-sahdus ja lasi murtui pirstoiksi. Hänen kasvonsa nytkähtelivät suonenvendon tapaisesti ja katkeruus suupielissä oli monikermaisena.

Nainen! hän sopersi. Sinä et tiedä, mikä ihmisen suistaa syntiin. Mutta minä tiedän. Nyt tänän iltana, tänä yönä sen tulin tuntemaan..... Sinä opetit sen tuntemaan sinä synnin tytär, sinä, joka uskovaista synnin teitä vaellat, vaellat sortuaksesi ker-ran soiden syvyksiin.....

Nainen! Tiedätkö mitä on rakkaus? Se on suurta, pyhää, jotain jumalallista. Sen kalleutta en voi kuvata. Sanat sen kuvaamiseen ovat liiaksi köyhiä. Se on tunne, jota sydän tuntee se on hehku, jota sielu kantaa..... Ja sitä jokainen ihmiso-lento kaipaa. Sitä kaipaa mies, nainen, nuorukainen ja vanhus. Kaikki sitä kaipaavat..... ja onneton se ihmisen, joka ilman sitä jää. Hän on silloin kuolemaan syösty..... hän on helvettiin heitetty.....

Mies pysähtyi puheessaan. Hän kohosi puoleksi seisolleen..... Mutta sitten hän istui jälle.

— Minä jäin ilman rakkautta. Keneltäkään ei riittänyt sitä minulle..... En keneltäkään! Kaikkialta sain osakseni kovuutta, tyylyttä, ynseyttä ja siksi paatui minun sisimpäni. Minusta tuli katkera..... sydäntä ja sie-lua myöten katkera..... Ja sitten..... sitten sorruin syntiin..... Syöksyin katkeruuden vimalla synnin syvim-pään suohon..... Viina, katunaiset, ihmisviha, kaikki nämä synnit minä omakseni omistin..... Kaikki nämä rikokset syvimpään pohjamutaan asti tuntemaan tulin..... ja nyt on edessäni yö..... Viimeiset lieskat leimah-televat olemukseessani..... Ne sammuvat kohta..... Sammutat jumalauta! Viimeiset sanat hän huudahti raivokkaasti. Hänen silmänsä leimahtivat kuin haavoitetun pedon ja äänen-sä oli täynnä uhmaa ja vihaa..... Nainen säpsähti hänen puhettansa. Hän oli syöksyä pakoon.....

Mies huomasi tämän, jonka vuoksi hän lausui hiljaa:

— Ystäväni, ainoa ystäväni..... Minun syntini polttavat..... en voi sille mitään.....

Sen sanottuaan hän nousi ja sanoi:

— Minun elämän lieskani sammuu tänä yönä. Mutta sinä joka jäät elämään, vie minulta tervehdykseni ihmisille: antakaa rakkautta kaikille, hellyyttä kaikille, hyvyttä ja inhimillistä kohtelua, kaikille, niin loppuu maailmasta synti..... Synti on katkeruuden lapsi..... Alkoon siis ketään tehtäkö katkeraksi, katkeruus suis-tiin.....

Sitten hän kaivoi taskustaan kukkaron, heitti sen pöydälle, lausuen:

— Tuossa on omaisuuteni, se kuuluu sinulle..... Minä menen..... Hän astui ulos ja katosi pimeyteen. Mutta pimeällä pihalla pamahti hetkisen kuluttua terävä revolverin laus-kaus. Se oli suuren syntisen viimei-sen synti.....